Karkkilan kaupunki

Lausunto

07.10.2026

Asia: 4802/00.01.02/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi 2027-2030

Väestön ikäryhmäkohtaiset osa-alueet

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Karkkilan kaupunki pitää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnille asetettuja tavoitteita pääosin hyvin kaupungin omia tavoitteita tukevina. Molemmissa

suunnitelmissa korostuvat turvallinen kasvuympäristö, mielen hyvinvointi, terveelliset elintavat sekä hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen.

Alueellisessa suunnitelmassa olisi hyvä konkretisoida hyvinvointialueen ja kuntien yhteistyötä erityisesti varhaisen tuen kokonaisuudessa sekä kuvata nykyistä selvemmin varhaiskasvatuksen, opetuksen ja nuorisopalvelujen yhteyttä hyvinvointialueen palveluihin. Myös liikunnallisen elämäntavan edistämisessä tulisi tunnistaa nykyistä selvemmin hyvinvointialueen ja kuntien yhteinen työ.

Karkkilan kaupunki pitää tärkeänä Ankkuri-toimintamallin hyödyntämistä koko hyvinvointialueella. Toimintaa tulee kehittää yhteistyössä kuntien kanssa paikalliset tarpeet huomioiden. Kuntien ennaltaehkäisevän työn ja tiedolla johtamisen tueksi tarvitaan mahdollisuuksien mukaan kuntakohtaista tietoa Ankkuri-toiminnasta, nuorten turvallisuudesta ja rikoksiin liittyvistä ilmiöistä.

Karkkilan hyvinvointisuunnitelmaluonnoksessa 18–29-vuotiaat nuoret aikuiset on tunnistettu omana ikäryhmänään. Karkkilan kaupunki toivoisi, että myös alueellisen suunnitelman toimeenpanossa huomioidaan nuorten aikuisten erityinen elämänvaihe sekä siihen liittyvät hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kysymykset.

Opiskeluhuollon alueellisen yhteistyösuunnitelmaan tavoitteet ja toimenpiteet

Karkkilan kaupunki pitää myönteisenä, että alueellista opiskeluhuoltosuunnitelmaa on ollut mahdollista kommentoida jo ennen varsinaista lausuntokierrosta. Karkkilan koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelma on valmistelussa ja kytkeytyy osaksi kaupungin hyvinvointisuunnitelman kokonaisuutta.

Kaupunki pitää tärkeänä opiskeluhuoltopalvelujen saavutettavuutta ja tiivistä yhteistyötä koulutuksen järjestäjien kanssa. On myönteistä, että saavutettavuus ymmärretään suunnitelmassa laajasti ja siinä huomioidaan muun muassa kieli ja tulkkaus, kulttuurisensitiivisyys sekä vieraskielisten opiskelijoiden tosiasialliset mahdollisuudet käyttää palveluja.

Toimeenpanossa tulee varmistaa toimiva tiedonkulku ja yhteistyö hyvinvointialueen opiskeluhuoltopalvelujen sekä kuntien koulujen, oppilaitosten ja muiden lasten ja nuorten palvelujen välillä. Alueellisten toimintamallien tulee mahdollistaa myös paikallisten tarpeiden huomioiminen.

Työikäisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Työikäisten tavoitteet vastaavat hyvin Karkkilan kaupungin tavoitteita. Kaupungin hyvinvointisuunnitelmassa työikäisten hyvinvoinnin edistäminen nähdään kaupungin, hyvinvointialueen, työllisyysalueen, järjestöjen, yritysten ja muiden toimijoiden yhteistyönä.

Mielen hyvinvoinnin osalta alueellisessa suunnitelmassa painottuvat yksilön tuki ja sote-palvelut, kun taas kaupungin keinoissa korostuvat yhteisöllisyys, osallisuus sekä liikunta-, kulttuuri-, harrastus- ja vapaaehtoistoiminta. Toimeenpanossa on tärkeää kehittää kaksisuuntaista palveluohjausta hyvinvointialueen palvelujen sekä kuntien, järjestöjen ja yhteisöjen hyvinvointia edistävän toiminnan välillä.

Elintapaohjauksessa suunnitelmat muodostavat hyvän perustan yhteistyölle. Karkkilan tavoitteena on kehittää liikuntaneuvontaan ja muuhun elintapaohjaukseen ohjautumista yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Yhteiset ja sujuvat ohjauskäytännöt ovat keskeisiä tavoitteen toteutumiselle.

Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamisessa tulee lisäksi huomioida hyvinvointialueen, kuntien ja työllisyysalueen yhteistyö erityisesti työttömien ja

osatyökykyisten työ- ja toimintakyvyn tukemisessa.

Ikääntyneisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Alueellisen ja Karkkilan hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ovat ikääntyneiden osalta hyvin samansuuntaisia. Molemmissa korostuvat toimintakyky, mielen hyvinvointi ja yksinäisyyden ehkäiseminen, terveelliset elintavat, turvallinen arki sekä hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen. Yksinäisyyden ehkäisemisessä keskeinen yhdyspinta muodostuu hyvinvointialueen

palveluissa tapahtuvan yksinäisyyden tunnistamisen ja asiakasohjauksen sekä kohtaamispaikka-, harrastus- ja vapaaehtoistoiminnan välille.

Karkkilan kaupunki pitää myönteisenä hyvinvointialueen tavoitetta lisätä toimintakyvyltään heikentyneiden ikääntyneiden liikkumista yhteistyössä kuntien ja järjestöjen kanssa. Toimeenpanossa tulee varmistaa toimiva ohjaus hyvinvointialueen palveluista kuntien liikuntaneuvontaan ja muuhun hyvinvointia

edistävään toimintaan.

Turvallisen kotona asumisen edistämisessä hyvinvointialueen ja kunnan tehtävät täydentävät toisiaan. Kotiin annettavien palvelujen, kaatumisten ehkäisyn ja teknologisten ratkaisujen lisäksi tarvitaan kuntien vastuulla olevia turvallisia ja esteettömiä arkiympäristöjä.

Erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ikääntyneiden tavoittamisessa Seniori infon ja kuntien palvelujen välistä ohjausta sekä muuta paikallista verkostoyhteistyötä tulee edelleen vahvistaa.

Väestön monimuotoisuuden osa-alueet

Vammaisten ja pitkäaikaissairaisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Alueellisessa suunnitelmassa vammaisten henkilöiden tavoitteet sisältyvät eri ikäryhmien tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Kaupunki pitää myönteisenä

esteettömyyden, saavutettavuuden ja henkilöstön kohtaamisosaamisen vahvistamista koskevia kirjauksia. Karkkilan omassa hyvinvointisuunnitelmassa

esteettömyys ja saavutettavuus muodostavat läpileikkaavan kokonaisuuden.

Karkkilan kaupunki esittää harkittavaksi vammaisten ja pitkäaikaissairaiden tavoitteiden nykyistä näkyvämpää kokoamista alueellisessa suunnitelmassa.

Tavoitteiden sijoittuminen useisiin eri kohtiin vaikeuttaa kokonaisuuden hahmottamista ja seurantaa.

Saavutettavuudessa tulee fyysisen esteettömyyden lisäksi huomioida digitaalinen ja viestinnällinen saavutettavuus, palvelujen ymmärrettävyys, yhdenvertainen kohtaaminen sekä tarvittavat kohtuulliset mukautukset.

Vieraskieliseen väestöön kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

Karkkila pitää myönteisenä sitä, että suunnitelmassa huomioidaan monikielinen väestö sekä palvelujen saavutettavuus. Erityisesti saavutettavuuden,

kulttuurisensitiivisen työotteen ja monikielisen asioinnin kehittäminen tukevat kotoutumisen edistämistä.

Karkkilan kaupunki esittää kuitenkin harkittavaksi, tulisiko maahan muuttaneiden ja vieraskielisten asukkaiden hyvinvointia, osallisuutta ja palveluihin kiinnittymistä nostaa suunnitelmassa näkyvämmin esiin. Väestökehityksen muutokset ja vieraskielisen väestön kasvu tunnistetaan suunnitelmassa, mutta niiden pohjalta ei aseteta erillisiä tavoitteita tai seurantamittareita.

Erityisesti hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamisen yhteydessä voitaisiin korostaa kotoutumista tukevia palvelupolkuja, monialaista yhteistyötä kuntien

kotoutumispalvelujen kanssa sekä maahan muuttaneiden osallisuuden, työllistymisen ja hyvinvoinnin seurantaa. Suunnitelman toimeenpanossa tulee lisäksi huomioida kotoutumislain mukainen kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyö.

Muut mahdolliset väestöryhmät

Karkkilan kaupunki pitää hyvänä, että työelämän ulkopuolella olevat, osatyökykyiset ja omaishoitajat on tunnistettu eri ikäryhmien tavoitteisiin sisältyviksi ryhmiksi ja että erityisesti omaishoitajien hyvinvoinnin tukemiselle on määritelty konkreettisia

toimenpiteitä.

Karkkilan hyvinvointisuunnitelmassa kulttuurihyvinvointi ja luontohyvinvointi on nostettu läpileikkaaviksi hyvinvoinnin edistämisen teemoiksi. Karkkilan kaupunki pitää myönteisenä, että myös alueellisen hyvinvointisuunnitelman yhteisissä tavoitteissa tunnistetaan kulttuurihyvinvointi ja luontoliikkuminen. Toimeenpanossa tulee vahvistaa hyvinvointialueen palveluista ohjautumista kuntien, järjestöjen ja muiden toimijoiden kulttuuri-, liikunta- ja luontohyvinvointipalveluihin. Kulttuurihyvinvoinnissa voidaan hyödyntää olemassa olevia saavutettavuutta tukevia toimintamalleja, kuten Kaikukorttia. Luontohyvinvoinnin osalta voisi huomioida luontoliikkumisen lisäksi laajemmin luonnon merkityksen mielen hyvinvoinnille, yhteisöllisyydelle ja

toimintakyvylle.

Kaupunki pitää tärkeänä myös yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyön tavoitteellista jatkamista ja kysyy, millä aikataululla hyvinvointialueen vuonna 2023 hyväksytty tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä siihen sisältyvät tavoitteet ja toimenpiteet on tarkoitus päivittää.

Karkkilan kaupunki haluaa korostaa kuntakohtaisen tiedon merkitystä hyvinvointisuunnitelman toimeenpanossa ja seurannassa. Hyvinvointialueen tuottama tieto täydentää kuntien omaa hyvinvointitietoa ja on välttämätöntä kuntien HYTE-työn johtamisessa. Tietoa tarvitaan sellaisella alueellisella tarkkuudella, että kuntien erilaiset olosuhteet, väestörakenteet ja hyvinvoinnin haasteet voidaan tunnistaa ja toimenpiteitä kohdentaa tarpeen mukaisesti. Myös hyvinvointisuunnitelman

tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisen seurannassa tulisi hyödyntää kuntakohtaista tietoa aina, kun sitä on tarkoituksenmukaisesti saatavilla.

Karkkilan kaupunki pitää tärkeänä, etteivät koko hyvinvointialuetta kuvaavat keskiarvot peitä kuntien välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja. Kuntien tarpeet, resurssit ja valmiudet eroavat toisistaan, minkä tulee näkyä sekä HYTE-yhteistyössä että palvelujen suunnittelussa. Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamisessa tulee huomioida myös palvelujen alueellinen saatavuus ja tarpeenmukaiset lähipalvelut koko hyvinvointialueella.

Kokonaisuutena Karkkilan kaupunki pitää alueellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteita hyvin yhteensopivina kaupungin oman hyvinvointisuunnitelman kanssa. Suunnitelman toimeenpanossa keskeistä on hyvinvointialueen, kuntien, järjestöjen ja muiden toimijoiden tehtävien ja yhdyspintojen konkretisointi, sujuva palveluohjaus, paikallisten olosuhteiden huomioiminen sekä riittävä kuntakohtainen tieto toiminnan

suunnittelun ja arvioinnin tueksi.

Väestön ikäryhmäkohtaiset osa-alueet

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman tavoitteet

-

Työikäisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Ikääntyneisiin kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Väestön monimuotoisuuden osa-alueet

Vammaisten ja pitkäaikaissairaiden kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Vieraskieliseen väestöön kohdistuvat hyvinvointivointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Mahdolliset muut väestöryhmät

-

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

Lausunto EVLA300926.pdf

Pöytäkirjanote_elinvoimaltk_30.9.2026_§42.pdf

Ahjoniemi Satu
Karkkilan kaupunki - Elinvoimalautakunta 30.9.2026 § 42